

Kasarani Campus
Off Thika Road
P. O. Box 49274, 00101
NAIROBI
Westlands Campus
Pamstech House
Woodvale Grove
Tel. 4442212
Fax: 4444175

KIRIRI WOMENS' UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
UNIVERSITY EXAMINATION, 2023/2024 ACADEMIC YEAR
FIRST YEAR, FIRST SEMESTER EXAMINATION
FOR THE DEGREE OF BACHELOR OF EDUCATION(ARTS)
KSW 2100:INTRODUCTION TO THE STUDY OF LANGUAGE

Date: 5th December 2023

Time: 8:30am-10.30am

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES:

ANSWER QUESTION ONE (COMPULSORY) AND ANY OTHER TWO QUESTIONS

QUESTION ONE (30 MARKS)

- a) Fafanua dhana ya lugha. (alama 2)
- b) Ukirejelea neno kaka, mama na baba:
- i. Panga maneno haya kuanzia lile linalohitaji nguvu nyingi kutamkwa. (alama 2)
- ii. Toa sababu kwa jibu lako. (alama 4)
- c) “Shirika la Reli la Rwanda linashirikiana na Shirika la Reli la Liberia”. Kwa nini kauli hii ni kitanza ndimi? (alama 4)
- d) Eleza tofauti kati ya lugha ya binadamu na mawasiliano ya wanyama. (alama 6)
- e) Eleza tofauti kati ya fonetiki na fonolojia. (alama 6)
- f) Jadili matawi **matatu** ya fonetiki. (alama 6)

QUESTION TWO (20 MARKS)

- a) Toa fafanuzi za kina kuhusu matawi yafuatayo ya isimu:
- i. Isimu-historia (alama 2)
- ii. Isimu linganishi (alama 2)
- iii. Isimu-nafsia. (alama 2)
- iv. Isimu-jamii. (alama 2)
- b) Fafanua vigezo **vitatu** vinavyotumika katika kuainisha irabu za Kiswahili. (alama 6)
- c) Asili ya lugha imeelezwa kwa mitazamo anuwai. Fafanua asili ya lugha kwa msingi **mitatu** tofauti. (alama 6)

QUESTION THREE (20 MARKS)

- a) Eleza dhana zifuatazo:
- i. Foni. (alama 2)
- ii. Fonimu. (alama 2)
- iii. Alofoni. (alama 2)
- iv. Fonimu jumuishi. (alama 2)
- b) Jadili vigezo **vitatu** vinavyotumika katika uainishaji wa konsonanti za Kiswahili. (alama 6)
- c) Fafanua sifa za fonimu. (alama 6)

QUESTION FOUR (20 MARKS)

- a) Fafanua dhana zifuatazo: (alama 6)
- i. Mofu.
  - ii. Mofimu.
  - iii. Alomofu.
- b) Jadili uhusiano kati ya taaluma za fonetiki na fonolojia. (alama 6)
- c) Eleza mbinu **tatu** za uundaji wa maneno. (alama 6)
- d) Eleza mchango wa ala zifuatazo katika utamkaji wa sauti. (alama 2)
- i. Nyuzi za sauti.
  - ii. Pua.

QUESTION FIVE (20 MARKS)

- a) Vipo viwango mbalimbali vya uchunguzi wa isimu. Fafanua viwango **vitatu**. (alama 6)
- b) Jadili mbinu zifuatazo za kutambua fonimu na alofoni na fonimu - jumuishi na kwa kila mbinu, taja kinachotambuliwa na mbinu husika.
- i. Mgawanyo wa kiutoano. (alama 2)
  - ii. Jozi mlingano finyu. (alama 2)
  - iii. Mpishano huru. (alama 2)
  - iv. Msawazisho changamano. (alama 2)
- c) Fafanua mifanyiko **mitatu** ya kifonolojia. (alama 6)